

Zgłoszenie przydomowej oczyszczalni ścieków

Zgłoszenie czy pozwolenie na budowę?

Przydomowe oczyszczalnie ścieków o wydajności do 7,5 m³ na dobę nie wymagają uzyskania **pozwolenia na budowę**, ale **zwykłego zgłoszenia** (art. 29 ust. 1 pkt 3 oraz art. 30 ust. 1 pkt 1 Prawa Budowlanego). Obecność kanalizacji miejskiej wyklucza możliwość postawienia oczyszczalni. Ponadto zabronione jest jej budowanie na terenach okresowo zalewowych.

Czy trzeba mieć pozwolenie wodnoprawne?

Przydomowe oczyszczalnie ścieków o przepustowości do 5,0 m³ na dobę (ok. 30 osób) służące zaspokojeniu potrzeb własnego gospodarstwa domowego lub własnego gospodarstwa rolnego w ramach zwykłego korzystania z wód nie wymagają **pozwolenia wodnoprawnego** na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi. W sytuacji gdy jest to więcej niż 5,0 m³ oraz/lub odprowadzenie ścieku planowane jest do rowu melioracyjnego, rzeki lub urządzenia wodnego (które nie znajduje się na własnym terenie), pozwolenie należy uzyskać **przed dokonaniem zgłoszenia budowlanego** lub **przed złożeniem wniosku o pozwolenie na budowę**. Korzystanie z wód na potrzeby działalności gospodarczej nie definiowane jest jako zwykłe korzystanie z wód, co jest równoznaczne z koniecznością uzyskania **pozwolenia wodnoprawnego**.

W przypadku odprowadzania ścieków oczyszczonych do urządzeń wodnych (np. wylotów urządzeń kanalizacyjnych służących do wprowadzania ścieków do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych oraz stawów, zbiorników wodnych, kanałów i rowów) konieczne jest uzyskanie **pozwolenia wodnoprawnego** na wykonanie urządzenia wodnego bez względu na ilość odprowadzanych ścieków oraz rodzaj budynku. Należy jednak zauważyć, że urządzeniem wodnym nie jest urządzenie stanowiące integralną część oczyszczalni (Dz.U.2021.624 art. 389. [Przypadki, w których wymagane jest pozwolenie wodnoprawne] - Prawo wodne).

Zmiany w prawie

Od 09.08.2022 r. obowiązują zmiany przepisów dotyczące przydomowymi oczyszczalniami ścieków. Zmiany zostały zawarte w Ustawie z 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1549). Poniżej przedstawiamy zaktualizowane zapisy:

Art. 394.1. Zgłoszenia wodnoprawnego wymaga:

13) wykonanie urządzeń wodnych służących do wprowadzania do ziemi ścieków oczyszczonych w przydomowej oczyszczalni ścieków na potrzeby zwykłego korzystania z wód.

Reasumując aktualnie nie jest wymagane pozwolenie wodnoprawne, ale należy wykonać zgłoszenie wodnoprawne na wykonanie urządzenia wodnego (wylotu ścieków z przydomowej oczyszczalni) w przypadku wprowadzania ścieków do ziemi w ramach zwykłego korzystania z wód.

Co oznacza termin "zwykłe korzystanie z wód"?

Gdy ilość ścieków na potrzeby własnego gospodarstwa domowego lub rolnego nie przekracza łącznie 5 m³/d, jest realizowane na własnym terenie i nie oddziałuje na grunty sąsiadujące.

Gdzie zgłosić?

Zgłoszenia budowy lub wykonywania innych robót budowlanych dokonuje się organowi administracji architektoniczno-budowlanej (Starostwo Powiatowe lub w Urzędzie Miasta, gdy jest to miasto na prawach powiatu). Wniosek o wydanie pozwolenia wodnoprawnego należy złożyć do nadzoru wodnego właściwego ze względu na lokalizację, zostanie on przekazany do właściwego organu wydającego pozwolenie wodnoprawne (odpowiedni zarząd zlewni, regionalny zarząd gospodarki wodnej wchodzące w skład Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie).

Procedura zgłoszenia

Zanim zapadnie decyzja o budowie przydomowej oczyszczalni ścieków, należy ustalić kilka kwestii:

1. rodzaj gleby i terenu na działce – ustalenie przesiąkliwości gruntu, ekspertyza geologiczna
2. liczba mieszkańców
3. wymagania Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego (czy jest plan powstania kanalizacji?)

W tabeli umieszczono skrócone wymagania dotyczące wyboru rodzaju oczyszczalni (tab. 1).

Tab. 1. Wymagania dotyczące wyboru rodzaju przydomowej oczyszczalni ścieków

Rodzaj przydomowej oczyszczalni ścieków	Wymagania glebowe	Odległość od poziomu wód gruntowych	Wielkość działki ⁽²⁾
z drenażem rozsączającym	dobrze lub średnio przepuszczalne (piaski, żwiry i lessy).	> 1,5 m ⁽¹⁾	duża ⁽³⁾
biologiczna	- rozsączanie planowane w gruncie – dobra przepuszczalność, - poza granicami działki ⁽⁶⁾	bez znaczenia	mała ⁽⁴⁾
hydrobotaniczna	- rozsączanie planowane w gruncie – dobra przepuszczalność, - poza granicami działki ⁽⁶⁾	bez znaczenia	duża ⁽⁵⁾

¹ W przypadku, gdy wody gruntowe znajdują się zbyt wysoko, można zastosować kopiec filtracyjny (nasyp), o takiej wysokości, aby zachować minimalną odległość drenów od poziomu wód gruntowych

² Konieczność zachowania minimalnych odległości na działce, regulowanych przez prawo, determinuje również wielkość działki, na której trzeba rozmieścić elementy systemu oczyszczalni.

³ System wraz z drenażem może zajmować nawet 90 m², w zależności od ilości odprowadzanych ścieków

⁴ Oczyszczalnia może zajmować od 8 -10 m²

⁵ Powierzchnia pod wykop z drenażem oraz podzespoły oczyszczalni zależy od ilości domowników, przy założeniu, że będą to 4 osoby, około 15 m²

⁶ Wymagania glebowe nie mają wtedy znaczenia, ale wymagane jest Pozwolenie Wodnoprawne

Rozmieszczenie elementów systemu oczyszczania ścieków reguluje Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (DzU Nr 75/02 r., poz. 690).

Należy zachować minimalne odległości:

1. korpus oczyszczalni 15 m i przewody rozsączające 30 m od studni,
2. krawędź pokrywy oczyszczalni oraz wywiewki muszą znajdować się minimum 2 m od granicy działki sąsiedniej, chodnika czy też drogi,
3. **Przydomowa oczyszczalnia** oraz system odprowadzenia ścieków powinny znajdować w odległościach: 0,8 m od przewodów elektrycznych, 1,0 m od przewodów telekomunikacyjnych, 0,5 – 3,0 m od rurociągu z gazem i 1,5 m od wodociągu,
4. system odprowadzania oczyszczonych ścieków do gruntu lub wód gruntowych powinien znajdować się minimum 1000 m od kąpielisk i plaż,
5. 3 m od drzew i krzewów (zalecenie),
6. 1,5 m odległości od najwyższego wodonośnego poziomu wód gruntowych.

Zgłoszenie

W **zgłoszeniu** należy określić rodzaj, zakres, miejsce i sposób wykonywania robót budowlanych oraz termin ich rozpoczęcia. **Do zgłoszenia należy dołączyć:**

1. oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane (art. 32 ust. 4 pkt. 2 Prawa Budowlanego),
2. odpowiednie szkice lub rysunki – w zależności od potrzeb,
3. badania geotechniczne,
4. pozwolenie wodnoprawne jeśli dotyczy,
5. deklarację właściwości użytkowych lub krajową deklarację właściwości użytkowych.

Zgłoszenia budowy lub wykonywania innych robót budowlanych dokonuje się w postaci papierowej lub formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem adresu elektronicznego określonego w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu.

Pozwolenie wodnoprawne

Do wniosku o pozwolenie wodnoprawne należy dołączyć:

1. **Operat wodnoprawny** - jest dokumentem (w formie graficznej i opisowej), który zawiera szczegółowe informacje o inwestycji. W celu sporządzenia dokumentu należy posiadać jedynie odpowiednią wiedzę o gospodarce wodnościekowej oraz informacje na temat danej inwestycji (czyli np. schemat technologiczny, skład ścieków, maksymalna godzinowa, średnia dobową oraz maksymalna roczną wielkość zrzutu ścieków),
2. **Projekt zgłaszanego urządzania,**
3. **Opis prowadzenia zamierzonej działalności,**
4. **Wypis z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego** lub decyzję o warunkach zabudowy (w przypadku braku).

Termin wydania pozwolenia wodnoprawnego zwykle oscyluje w okolicach jednego miesiąca. Do wykonywania robót budowlanych można przystąpić po 21 dniach od doręczenia zgłoszenia budowy, jeżeli organ administracji architektoniczno-budowlanej nie wniósł sprzeciwu.

Aglomeracje miejskie

W przypadku obszarów aglomeracyjnych, czyli terenu, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni, zabrania się montażu oczyszczalni drenażowych. Prawo reguluje, aby na wyżej wymienionym obszarze powstawały wyłącznie **oczyszczalnie biologiczne**. Obszary aglomeracji określane są uchwałami odpowiednimi dla organów na danym terenie.

Ścieki, pochodzące z obszarów **aglomeracji**:

1) wprowadzane do wód, nie powinny przekraczać najwyższych dopuszczalnych wartości wskaźników zanieczyszczeń, właściwych dla RLM aglomeracji (§4 ust. 9 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego);

Tab. 2. Najwyższe dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń albo minimalny procent redukcji zanieczyszczeń dla ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi z oczyszczalni ścieków w aglomeracji dla RLM aglomeracji:

L.p.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2000 - 9999	10000-14999	15000-99999	100000<
1	Pięciodobowe biochemiczne zapotrzebowanie tlenu (BZT ₅ przy 20 °C), oznaczane z dodatkiem inhibitora nitryfikacji	mg O ₂ /l min. % redukcji	25 albo 70-90	25 albo 70-90	15 albo 90	15 albo 90
2	Chemiczne zapotrzebowanie tlenu (ChZT _{Cr}) oznaczane metodą dwuchromianową	mg O ₂ /l min. % redukcji	125 albo 75	125 albo 75	125 albo 75	125 albo 75
3	Zawiesiny ogólne	mg/l min. % redukcji mg	35 albo 90	35 albo 90	35 albo 90	35 albo 90
4	Azot ogólny (suma azotu Kjeldahla (N _{Norg} + N _{NH4}) azotu azotynowego i azotu azotanowego)	mg N/l min % redukcji	15	15 albo 70-80	15 albo 70-80	10 albo 70-80
5	Fosfor ogólny	mg P/l min % redukcji	2	2 albo 80	2 albo 80	1 albo 80

Źródło: załącznik nr 3 do Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego

2) mogą być wprowadzane do urządzenia wodnego, w granicach gruntu stanowiącego własność wprowadzającego, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

1. ich ilość nie przekracza 5,0 m³ na dobę,
2. nie przekraczają najwyższych dopuszczalnych wartości wskaźników zanieczyszczeń właściwych dla RLM aglomeracji, na obszarze której zlokalizowane jest gospodarstwo (określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia),
3. najwyższy użytkowy poziom wodonośny wód podziemnych znajduje się co najmniej 1,5 m pod dnem tego urządzenia. (§ 13 ust. 8 ww. Rozporządzenia).

Właściciele **przydomowych oczyszczalni** muszą okresowo pobierać próbki oczyszczonych ścieków. Częstotliwość pobierania jest warunkowana przez wskaźnik RLM. Przepisy przewidują, że im większe będzie obciążenie oczyszczalni (co oznacza wyższy wskaźnik RLM), tym wyższa musi być częstotliwość.

Przedstawione w tab. 2 wymogi wymuszają zastosowanie dodatkowych bakterii rozkładających zanieczyszczenia. W **aglomeracji** konieczne jest więc zastosowanie oczyszczalni typu **eko – bioch**, która oprócz klasycznego podejścia do kwestii **oczyszczania biologicznego** wykorzystuje również podejście oparte na środkach chemicznych. Przykładowym związkem chemicznym wykorzystywanym w procesie oczyszczania jest chlorek żelaza (III) o odczynie kwaśnym.